

ናትኩም ወዲ 2 ዓመት

(Your 2 Year Old)

ምኽርታት ዘረባን ቋንቋን

(Speech and Language Tips)

ደቂ 2 ዓመት ቃላት ምትእኽኻብ ይጅምሩ!

(2 year olds start to put words together!)

ወዲ 2 ዓመት ቆልዓኻ ብዙሕ ነገራት ከነግረካ ጀሚሩ ኣሎ። እንታይ ከም ዘድልዮም ንምንጋር ካብ ምልከት ንላዕሊ ቃላት ይጥቀሙ። መዓልታዊ ሓደስቲ ቃላት ይርድኡን ይዛረቡን። 2 ወይ ልዕሊኡ ቃላት ብሓባር ተጠቒሞም ገለ ነገር ይሓቱ፤ ከም “ዘያዳ ጸባ?” ገለ ነገር ከትገብር ይገብሩኻ፤ ከም “ኩዕሶ ንታሕቲ”፤ ብዛዕባ ሓደ ነገር ድማ ይነግሩኻ፤ ከም “ቡቕላ መግቢ ይበልዕ።”

ውላድካ ብሉጽ ቀዳሓይ'ውን እዩ። ዝሰምዕዎ ኩሉ ይደግሙ። ኣብዚ ሕጂ እዋን ካብቲ ክብሉዎ ዝኽእሉ ንላዕሊ ይርድኡ። ቀለልቲ መምርሒታት ክሰቡ ይኽእሉ እዮም፤ መብዛሕትኦ ግዜ ግን “ኣይፋልን!” ውላድካ ወዲ 3 ዓመት ኣብ ዝኾኑሉ እዋን እንተወሓደ ካብ 3 ክሳብ 4 ቃላት ዝሓዙ ሓረጎች ክዛረቡን ብዙሕ ቃላት ክጥቀሙን እዩ።

ህጻናት ከመይ ጌርም ቋንቋ ይመሃሩ

(How children learn language)

ውላድካ ብዛዕባ ዓለሙ ዝፈልጥ፡ ብምርኣይ፡ ብምትንካፍ፡ ብምስማዕ፡ ብምጥዓምን ብምግባሩን እዩ። ዝኾነ ብሓባር እትገብር ንጥፈት ቋንቋ ክትመሃር ዕድል እዩ። ምስ ውላድካ ቦቲ ኣብ ገዛኻ እትጥቀመሉ ቋንቋ ወይ ቋንቋታት ተዘራረብ፤ ኣንብብ፤ ደርፍ።

ከም ወላዲ ወይ ኣላዩ ናይ 2 ዓመት ቆልዓ መጠን ኣብ ትምህርቲ ውላድካ ዓቢ ተራ ኢኻ ትጻወት። ንውላድካ ብኸመይ ትዛረብን ትምልሰሉን ለውጢ የምጽእ እዩ። ህጻናት ቃላት ብምምልላስ ምዝራብ ይመሃሩ። መዓልታዊ ንጥፈታት ውላድካ ቋንቋ ንምህናጽ ዝሕግዝ ምትእስሳር ክኸውን ይኽእል። ኣብ ግዜ ምሕጻብ፡ ክዳን፡ ናብ መናፈሻ፡ ኣብ ምጽዋትን ምጽራይን ምስ ውላድካ ተዘራረብ። ምስዞም ንጥፈታት ዝኸይዱ ቃላትን ሓጸርቲ ሓረጎችን ደጋግም።

ንዘያዳ ሓበሬታ ነዚ QR ኮድ ስካን ግበሩ ወይ ድማ ኣብዚ ዝስዕብ መርበብ ሓበሬታ ተወከሱ፤
ahs.ca/talkbox

ንውላድካ ኣብ ‘ምዕባለ ዘረባን ቋንቋን’ ንምሕጋዝ ብኣግኡ ምጅማር ጽቡቕ እዩ።

ወላድን ኣለይትን ርኡይ ለውጢ ከምጽኡ ይኽእሉ።

(Parents and caregivers make the difference.)

ነዞም ምኽርታት ብቋንቋኻ ፈትኖ

(Try these tips in your language)

ኣብ እትዛረቡሉ እዋን

- ሓጻርቲን ቀለልትን ሓረጎት ተጠቐም። ኣብ ከንዲ “ኪድ ቡናዊ ጫማኻ ኣምጺእካ ተኸደን” ካብ ምባል፡ “ጫማኻ ኣምጽእ” በል።
- ምስ ውላድካ በብተራ ንኸዛረቡ ግዜ ሃቦ። ሓደሓደ ግዜ ቅድሚ ምምላሶም ክሳብ 5 ካልኢት የድልዮም።
- ውላድካ ኣብ ዝብሎ ሓድሽ ቃል ወስኸሉ። “ናይ ባባ ጫማ” እንተበሉ፡ “ናይ ባባ ጨናዊ ጫማ” ክትበል ትኽእል ኢኻ።
- ውላድካ ዝበሎ ድግም። ምሉእ ሓረጎትን ቅኑዕ ድምጽታትን ተጠቐም። ልክዕ ከምታ ንሰኻ ዝበልካያ ክብሉ ግድን ኣይኮነን።
- ምስ ውላድኩም ፊት ንፊት ተራኣኦ። ኣብ መሬት ኮፍ ኢልካ ወይ ተንበርኪኽካ ናብ ቁመት ውላድካ ውረድ። ንውላድካ እውን ናብ ቁመትካ ከተብጽሖ ትኽእል ኢኻ።

ኣብ እትጻወተሉ ወይ መዓልታዊ ንጥፈታት ኣብ እትገብረሉ እዋን

- ውላድካ መራሒ ይኹን። ከመይ ይጻወቱ ከምዘለዉ ተዓዘቡ። ብዛዕባ እንታይ ይገብሩ ከምዘለዉ ወይ እንታይ ይጻወቱ ከምዘለዉ ተዛረቡ።
- ሓደ ዓይነት ቃላትን ሓረጎትን ደጋጊምካ ተጠቐም። ምድግጋም ውላድካ ቋንቋ ንኸመሃር ይሕግዞ።

ዛንታታት ክትነግርን ከተንብብን ከለኻ

- መዓልታዊ ብሓባር መጽሓፍቲ ርኣዩ። ውላድካ ክበጽሖ ኣብ ዝኽእል ቦታ ኣቐምጦም።
- ሓደ ዓይነት ቃላት ወይ ሓረጎት ደጋጊምኻ ዝጥቀሙ መጻሕፍቲ ምረጽ። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ገጽ ብዙሕ ቃላት ዘይኮነ ብዙሕ ስእልታት ድለዩ።
- ናይ ባዕልኻ ዛንታ ፍጠር። ኣብቲ ገጽ ዘሎ ቃላት ኣብ ከንዲ ምንባብ፡ ምስቲ ስእልታት ክትከይድ ናይ ገዛእ ርእሰኻ ዛንታ ንገሮ።
- ስእሊ ስድራቤት ተጠቐም። ናይ ስድራቤት ዝኸሪ ኣካፍል ወይ ብዛዕባ ስድራቤትካ ዛንታ ምድላው።
- ውላድካ ምስ ልሙድ መጽሓፍ ክኸይድ ዛንታ ክነግር ግበር። ነቲ ዛንታ ንዓኻ ወይ ነቶም ብጡጥ ዝተመልኡ ባምቡላታት ክነግሩኻ ይኽእሉ እዮም።

ዛንታ ምዝንታውን መጽሓፍ ምንባብን ንውላድካ ቋንቋ ንኸመሃር ይሕግዞ።
ጽቡቕ ናይ ቋንቋ ክእለት ምንባብን ምጽሓፍን ከመሃሩ ይሕግዞም።

ክትዝምር ከለኻ

- መዝሙራት ደጋጊምካ ዘምር። ኣካል ልማድካ ግበሮም። ንኣብነት፡ “ኣስናንና እንብራህሉ ኣገባብ እዚ እዩ” ወይ “ንጽረግ፡ ነጽርዮ።”
- ቀስ ኢልካ ዘምር። ውላድካ ንኹሉ ቃላት ክሰምዕን ምሳኻ ክዝምር ክትፍትንን ንምሕጋዝ ቀስ እንዳበልካን ጠጠው እንዳበልካን ዘምር።
- ተግባራት ተጠቐም። ምስ ቃላት ናይታ መዝሙር ዝኸይድ ተግባራት ፍጠር።
- ደው ኢልካ ውላድካ ሓገቲ ቃል ክመልእ ፍቐደሉ። ንኣብነት፡ “Twinkle, twinkle, little . . .” ድሕሪኡ ድማ ደው በል።
- በቲ ኣብ ዝሃኻ እትዛረበ ቋንቋ ወይ ቋንቋታት ደርፍታት ዘምሩ።

ህጻናት ብተግባር እዮም ዝመሃሩ

(Children learn by doing)

ክትፍትኖም ዘለካ ንጥፈታት

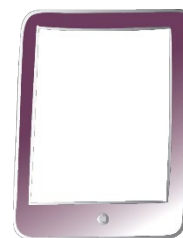
(Activities to try)

- ዝተፈለለዩ መጻወቲታት ናብቲ ባሻ ኣምጽእ። ብዛዕባ እቶም መጻወቲታት ተዛረብ።
- ውላድካ ምግብ ኣብ ምብሳል ክሕግዝ ፍቐደሉ። ብዛዕባ እቲ እትገብር ዘለኻ ተዛረብ። “ኣሕብር፡ ኣሕብር” ወይ “ማይ ወስኽሉ” በል።
- መኪና ክትዝውር ከለኻ፡ ብዛዕባ ብመስኮት እትርእዮ ነገራት ተዛረብ። “ዓባይ ኣውቶቡስ ኣላ” “ስማያዊት መጉሓፊት መኪና ይርእ ኣለኹ” ወይ “ፈረስ ይጎዩ ኣሉ” በል።
- ሓደስቲ ቃላት ንምምሃር መሳጢ ህምታት ተጠቐም። እዚ ድማ ናብ ጽምብል ምኻድ፡ ናብ ሓኪም ስኒ ወይ ሓኪም ምኻድ፡ ዝተሰብረ መጻወቲ ምርኣይ ወይ ዝፈሰሰ ጽማቕ ምርኣይ ክጠቓልል ይኽእል።

ስክሪናትን ውላድካን

(Screens and your child)

ህጻናት ቋንቋ ዝበለጸ ዝመሃሩ ብብተራ ካብ ዝገብሩ እዮም። ኣብ ስክሪን እተሕልፎ ግዜ ንኽትዘራረብ ዘምለጠካ ዕድል እዩ። ናይ ስክሪን ግዜ ምጉዳል። ናይ ስክሪን ግዜ ታብሊት፡ ቴለፎን፡ ተለቪዥን ወይ ካልእ ስክሪን ምጥቃም እዩ። ብዛዕባ ናይ ስክሪን ግዜ ዝያዳ ንምፍላጥ፡ ንወሃቢ ክንክን ጥዕና ሕተት ወይ ኣብ caringforkids.cps.ca ተወከስ

ገለ ቆልዑ ንኸረዳድኡ ኣጥ ወይ መሳርሒታት ይጥቀሙ፤ እዚ ድማ Augmentative (ኣግመንታቲቭ)ን ኣልተርናቲቭን ኮሚዩኒኬሽን ይበሃል። እዞም መደባት እዚኦም ንርክብ ንምድጋፍ ዝተዳለዉ ኮይኖም ከም ናይ ስክሪን ግዜ ኣይቆጸሩን።

እንታይ ትጽበ

(What to expect)

ነፍሱ ወከፍ ቋንቋ ናይ ገዛእ ርእሱ ናይ አዘራርባን ቋንቋን ምዕራፋት አለዎ። ቶክ ቦክስ ናይ እንግሊዝኛ ምዕራፋት ጥራይ እዩ ዘጠቓልል። ነዚኡም ኣብቲ ናይ ምዝራብን ምስማዕን ዝርዝር መፈተሺ ኣብ ahs.ca/talkbox ርኽቦም

መዓስ ሓገዝ ክትረከብ ኣለካ

(When to get help)

ውላድካ ነዚ ዝስዕብ እንተ ኣርእዩ ሓገዝ ንምሃብ ኢድካ ዘርግእ፤

- ኣብቲ ዘለውዎ ዕድመ እንታይ ትጽቢት ከም ዝግበረሎም ዘይተረድአም እንተኾይኑ።
- 2 ቃላት ኣዋሂዶም ዘይጥቀሙ እንተኾይኖም።
- ብዙሕ ዝተፈላለዩ ድምጽታት ዘየውጽኡ እንተኾይኖም።
- ምሳኻ ይኹን ምስ ካልኦት ሰባት ዘይቀራረቡ እንተኾይኖም።
- ገለ ቃላት ሒዞም ኔሮም እንተኾነ ግን እንተጠፊእዎም።

ኣበይ ሓገዝ ክትረከብ ትኽእል

(Where to get help)

ብዛዕባ ዕቤት ኣዘራርባን ቋንቋን ውላድካ ትሻቐል ዲኻ? ናይ ዘረባን ቋንቋን ፓቶሎጂስት ክሕግዙ ይኽእሉ። ንዝያዳ ሓበሬታ ኣብ ahs.ca/pedrehab ተወከሱ

ናይ 24/7 ምኽሪ ነርስን ሓፊሻዊ ሓበሬታ ጥዕናን ንምርካብ ናብ Health Link ብ 811 ደውሉ። ተርጓሚ እንተድኣ ደሊኹም፡ ዘድልዩኩም ቋንቋ ጥራይ ተዛረቦም።

ንዝያዳ ሓሳባት ኣብዚ ዝስዕብ ተወከሱ

(For more ideas)

- hanen.org
- firstwords.ca

እዚ ጽሑፍ እዚ ንምኽሪ ብቐዕ በዓል ሞያ ጥዕና መተካእታ ኣይኮነን። እዚ ጽሑፍ ንሓፊሻዊ ሓበሬታ ጥራይ ዝዓለመ ኮይኑ "ከምዘለዎ"፡ "ከምዘኾነ" ብዝብል መሰረት እዩ ዝቐርብ። ዋላ እኳ ትኽክለኛነት ናይቲ ሓበሬታ ንምርግጋጽ ርትዓዊ ጸዕርታት እንተተገብረ፡ Alberta Health Services ንልክዕነት፡ ተአማንነት፡ ምሉእነት፡ ተግባራዊነት ወይ ንፍሉይ ዕላማ ናይ ከምዚ ዝኣመሰለ ሓበሬታ ብቐዓት ዝምልከት ዝኾነ ውክልና ወይ ውሕስነት፡ ግሉጽ፡ ብተዘዋዋሪ ወይ ሕጋዊ ኣይገብርን። Alberta Health Services ንኣጠቓቕማ እዞም ንዋት፡ ከምኡ'ውን ካብ ከምዚ ዓይነት ኣጠቓቕማ ንዝፍጠር ዝኾነ ይኹን ክሲ፡ ተግባራት፡ ጠለባት ወይ ክስታት ኩሉ ተሓታትነቱ ብግልጺ የልዕል።